

**«ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΙ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ»
Προωθώντας τη δημιουργική σκέψη και τη
συνεργατικότητα των παιδιών**

*Εισηγήτρια: Ευαγγελία Λαζαροπούλου
7^{ος} Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Βύρωνα*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεινόσαυροι, λέξη που κάνει τα παιδικά μάτια να ανοίγουν διάπλατα, γεμάτα ενθουσιασμό και ερωτηματικά, λέξη που κρύβει μυστήριο και εξάπτει τη φαντασία.

Οι δεινόσαυροι αποτελούν μια μορφή προϊστορικής ζωής που κυριάρχησε στον πλανήτη μας για πάνω από 150 εκατομμύρια χρόνια.

Το επιβλητικό τους παρουσιαστικό, τα παράξενα και πολυσύνθετα ονόματά τους, καθώς και το γεγονός ότι υπήρξαν κάποτε στον πλανήτη μας χωρίς ποτέ να τα έχουμε συναντήσει, ασκεί μεγάλη γοητεία και κινητοποιεί το ενδιαφέρον ιδιαίτερα των μικρών παιδιών. Αρκεί ένας πλαστικός δεινόσαυρος και το ταξίδι στη φαντασία έχει ξεκινήσει: μυθοπλασίες, αυτοσχέδια δρώμενα, συζητήσεις και αναζητήσεις. Οι δεινόσαυροι, δυνάμει, θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα ισχυρό ερέθισμα – θέμα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση σχεδίων εργασίας, με άξονα την διαθεματική προσέγγιση της γνώσης και την παιδοκεντρική διάσταση της μάθησης .

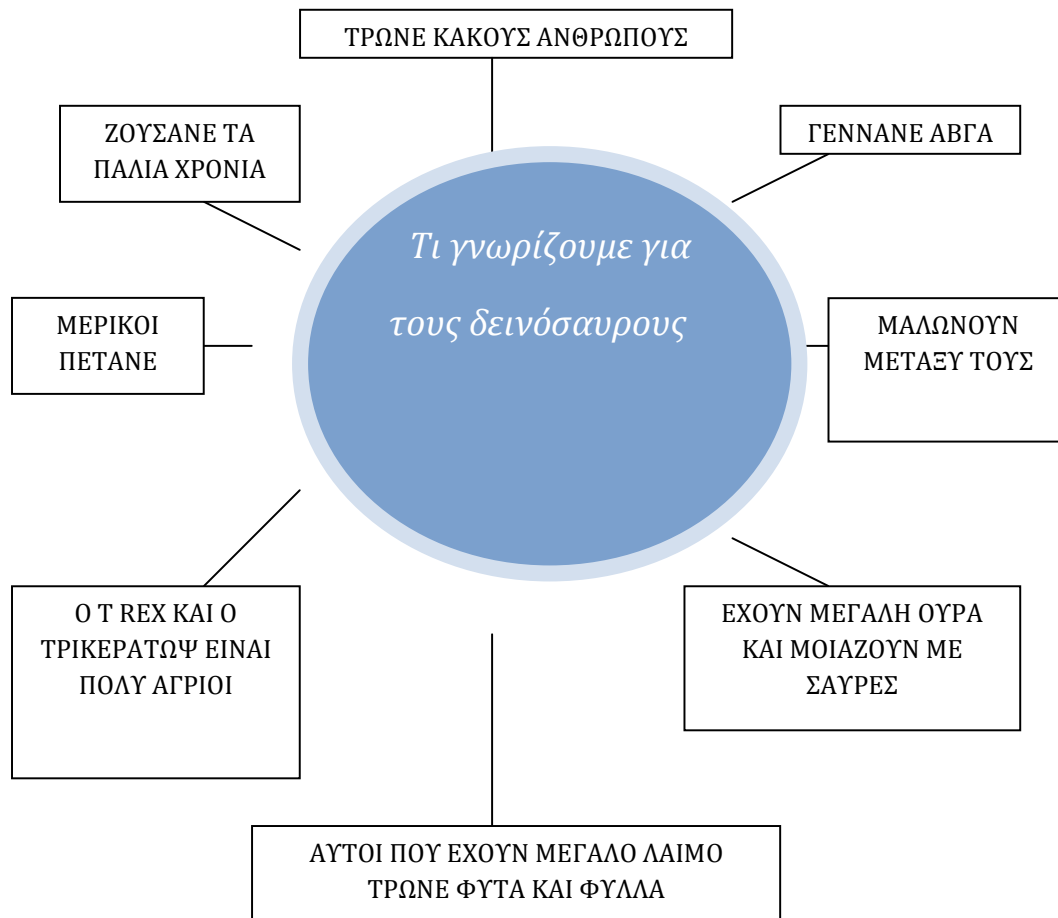
ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το σχέδιο εργασίας που ακολουθεί αναπτύχθηκε το τρέχον έτος, στο προνηπιακό τμήμα του 7ου παιδικού σταθμού Δήμου Βύρωνα, και είχε χρονική διάρκεια ένα μήνα. Η ομάδα αποτελούνταν από 28 προνήπια 4-5 χρονών. Η αφορμή για την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα δόθηκε όταν ένας μαθητής έφερε ένα διαφημιστικό φυλλάδιο από την έκθεση «Δεινόσαυροι της Παταγονίας» του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και, δείχνοντάς το στα παιδιά, μας διηγήθηκε τις εντυπώσεις του από την επίσκεψή του με τους γονείς του. Οι συμμαθητές του ενθουσιάστηκαν, του έκαναν ερωτήσεις και έφεραν τους πλαστικούς δεινόσαυρους της τάξης για να παίξουν.

Ο ενθουσιασμός και το έντονο ενδιαφέρον που έδειξαν τα παιδιά με οδήγησε στην ερώτηση αν θέλουμε όλοι μαζί να επισκεφτούμε την έκθεση. Η απάντηση ήταν θετική και η επίσκεψη ορίστηκε για τις 22 Μαρτίου 2013. Καταγράψαμε τα ονόματά μας για τη συμμετοχή μας και

κατόπιν φτιάξαμε το ημερολόγιο του μήνα Μάρτη, για να βλέπουμε τις μέρες και την ημερομηνία της επίσκεψης. Ζωγραφίσαμε την εικόνα που μας έρχεται στο νου όταν ακούμε τη λέξη δεινόσαυρος. Επίσης, καταγράψαμε με τη μορφή ιστογράμματος ό,τι γνωρίζαμε σχετικά με το θέμα και το αναρτήσαμε σε ευδιάκριτο σημείο της τάξης μας.

Α΄ ΦΑΣΗ: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

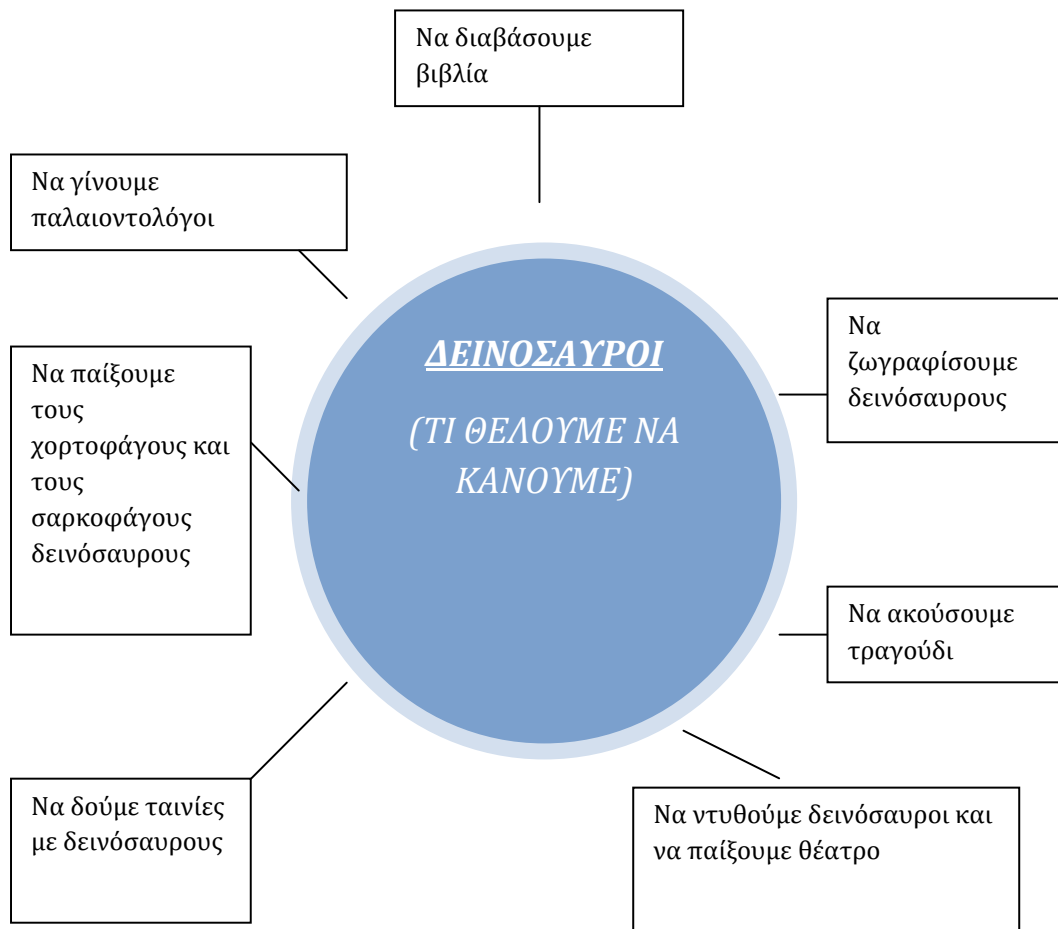
Για την ανάπτυξη του θέματος, καθώς και για την προγραμματισμένη επίσκεψη στην έκθεση, ενημερώσαμε με σχετική επιστολή τους γονείς, στην οποία αφενός τους γνωστοποιήσαμε το θέμα και αφετέρου τους ζητήσαμε την βοήθειά τους στη συγκέντρωση σχετικού υλικού.

Καθώς έφτασε η ημέρα της επίσκεψης στην έκθεση, ο ενθουσιασμός ήταν μεγάλος. Τα παιδιά πήραν μέρος σε εκπαιδευτικό διαδραστικό πρόγραμμα με την ενεργό συμμετοχή των ίδιων και εμψυχωτών μουσειοπαιδαγωγών και παρακολούθησαν ντοκιμαντέρ για την

εξαφάνιση των δεινοσαύρων. Μετά την επιστροφή μας στο σχολείο, ενθουσιασμένα ζωγράφισαν τι τους έκανε εντύπωση από την έκθεση.

Τις επόμενες ημέρες συγκεντρώναμε υλικό και το εκθέταμε στο δικό μας «μουσείο δεινοσαύρων», σε μια γωνιά της τάξης μας (παιχνίδια – φιγούρες δεινόσαυρων, ομοίωμα σκελετού, παζλ, αφίσες, βιβλία, πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο).

Β' ΦΑΣΗ :ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Το αμείωτο ενδιαφέρον των παιδιών και ο ενθουσιασμός τους για πολλά πεδία του θέματος, καθώς και οι συγκεχυμένες γνώσεις τους, έδωσαν το έναυσμα για μια περεταίρω ερευνητική ενασχόληση με το θέμα αυτό. Με τη βοήθεια ιστογράμματος και πάλι καταγράψαμε τι θέλουμε να κάνουμε για τους δεινόσαυρους.

Γ' ΦΑΣΗ: ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1^η ΠΡΟΤΑΣΗ: «ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΟΙ»

Μια – δυο μέρες πριν απ' την υλοποίηση της δραστηριότητας, οι παιδαγωγοί ετοίμασαν απολιθώματα δεινοσαύρων από λευκό πηλό. Το πρωί, πριν τη δραστηριότητα, τα έκρυψαν στο χώμα της αυλής σε περιορισμένο χώρο.

Όσα παιδιά ήθελαν έγιναν παλαιοντολόγοι με φτυάρια και πινελάκια και έψαξαν για τα απολιθώματα. Ο ενθουσιασμός της ανακάλυψης ήταν μεγάλος και η φαντασία τους ξεπέρασε κάθε αναμενόμενο: «βρήκα το κρανίο του T.Rex!!!!» φώναξε ο Χρήστος.

(ΓΛΩΣΣΑ - ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ)

2^η ΠΡΟΤΑΣΗ: «ΝΑ ΖΩΓΡΑΦΙΣΟΥΜΕ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ»

- Ζωγραφίσαμε δεινόσαυρους χρησιμοποιώντας ποικίλα υλικά (μαρκαδόρους, λαδοπαστέλ, τέμπερες).
- Χρησιμοποιήσαμε στένσιλ δεινοσαύρων, θετικά και αρνητικά, τα οποία ζωγραφίζαμε και κόβαμε, ανάλογα με το ενδιαφέρον μας.
- Κόψαμε στένσιλ και κάναμε ομαδικό κολάζ: αγέλες δεινοσαύρων στην προϊστορική εποχή.
- Ομαδικά κολάζ: δυο παράξενοι και πολύχρωμοι δεινόσαυροι. Τους ονομάσαμε Καρεόσαυρο και Μπριζολόσαυρο.
- Κατασκευές δεινοσαύρων από χάρτινα πιάτα.

(ΓΛΩΣΣΑ - ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ)

3^η ΠΡΟΤΑΣΗ: «ΝΑ ΔΟΥΜΕ ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ»

- Παρακολούθησαμε την ιστορία του δεινόσαυρου Άλανταρ όταν ένας μετεωρίτης έπεσε στη γη, στην ταινία του Disney «Δεινόσαυροι».
- Είδαμε το ντοκιμαντέρ του National Geographic «Η Εξαφάνιση των δεινοσαύρων – Παλαιοντολόγοι».

Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με το ντοκιμαντέρ κατά τη διάρκεια της επίσκεψής μας, μάς οδήγησαν σε συμπεράσματα για τα αίτια της εξαφάνισής τους και ζωγραφίσαμε το θέμα «Η εξαφάνιση των δεινοσαύρων».

(ΓΛΩΣΣΑ – ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ)

4^η ΠΡΟΤΑΣΗ: «ΝΑ ΝΤΥΘΟΥΜΕ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΘΕΑΤΡΟ»

Η ταινία και το ντοκιμαντέρ μάς οδήγησαν στο να ικανοποιήσουμε την παραπάνω πρόταση των παιδιών με μεταμφίηση και δραματοποίηση της πορείας των δεινοσαύρων στη γη.

Φτιάξαμε μάσκες και καπέλα με τα παιδιά και αφού χωριστήκαμε σε ομάδες, δραματοποιήσαμε τη ζωή τους από αβγά στις φωλιές έως την εξαφάνισή τους από το μετεωρίτη που πέφτει στη γη. Κάποια παιδιά, μάλιστα, χρησιμοποιώντας τη γνώση που αποκόμισαν από το διαδραστικό πρόγραμμα της επίσκεψης, έκαναν τα πουλιά που επέζησαν ως απόγονοι των δεινοσαύρων.

(ΓΛΩΣΣΑ – ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ: ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ, ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ)

5^η ΠΡΟΤΑΣΗ: «ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΟΥΜΕ ΒΙΒΛΙΑ»

Με τα παιδιά δημιουργήσαμε μια βιβλιοθήκη μόνο με βιβλία και πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο σχετικό με το θέμα, που εμπλουτίζαμε σχεδόν καθημερινά. Τις πρώτες μέρες, στην ελεύθερη ώρα τους, ξεφύλλιζαν τα βιβλία ατομικά ή σε δυάδες. Παρατηρούσαν τις εικόνες, αντάλλαζαν απόψεις και γνώσεις, επιχειρηματολογούσαν, αλληλεπιδρούσαν μεταξύ τους. Καθώς οι μέρες περνούσαν και το ενδιαφέρον παρέμενε αμείωτο, ορίσαμε την ώρα ανάγνωσης βιβλίων ή πληροφοριών. Έτσι, κάθε παιδί που ενδιαφερόταν για κάποια πληροφορία, έψαχνε στη βιβλιοθήκη και επέλεγε το βιβλίο ή το πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο (μέσω εικόνας) που ήθελε να διαβαστεί από την παιδαγωγό σε μια ομάδα ή στην ολομέλεια. Συνεπώς, καθημερινά τα παιδιά εμπλούτιζαν τις γνώσεις τους για τους δεινόσαυρους, επιλέγοντας τα ίδια από τη βιβλιοθήκη τι τα ενδιέφερε.

(ΓΛΩΣΣΑ - ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΑΝΑΓΝΩΣΗ)

6^η ΠΡΟΤΑΣΗ: «ΝΑ ΑΚΟΥΣΟΥΜΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ»

Το να βρούμε σχετικό με το θέμα τραγούδι, σε CD στην αγορά, αποδείχτηκε δύσκολο. Σε συζήτηση με τα παιδιά, τα ρωτήσαμε που θα μπορούσαμε αλλού να ψάξουμε. Και η απάντηση ήρθε από ένα μαθητή: στον υπολογιστή. Ανοίξαμε μαζί με τα παιδιά τον υπολογιστή και πληκτρολογήσαμε στο διαδίκτυο «τραγούδι δεινοσαύρων». Το αποτέλεσμα χαροποίησε τα παιδιά, αφού βρήκαμε στο you tube «Το δεινοσαυράκι» του Σπύρου Πετρουλάκη. Το ακούσαμε, βλέποντας το video-clip, το τραγουδήσαμε και το χορέψαμε.

(ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ: ΜΟΥΣΙΚΗ)

7^η ΠΡΟΤΑΣΗ: «ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ»

ΟΜΑΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: «Φυτοφάγοι – σαρκοφάγοι δεινόσαυροι»

Απλώσαμε στην τάξη μας στεφάνια που έπαιζαν το ρόλο των φωλιών των φυτοφάγων δεινόσαυρων. Χωριστήκαμε σε δύο ομάδες, τους φυτοφάγους και τους σαρκοφάγους. Οι σαρκοφάγοι ήταν συγκεντρωμένοι σε μια γωνιά της τάξης. Τα παιδιά που ανήκαν στην ομάδα των φυτοφάγων κινούνταν αργά στηριζόμενα σε χέρια και σε πόδια, ψάχνοντας για τροφή. Με το παράγγεμα, οι σαρκοφάγοι κινούνταν γρήγορα στα δύο πόδια, ώστε να πιάσουν τους φυτοφάγους, που τρέχουν να μπουκίσουν στις φωλιές τους.

(ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ: ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ)

ΚΙΝΗΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: «Η πατούσα του δεινόσαυρου»

Παρατηρήσαμε και συγκρίναμε εικόνες ποδιών φυτοφάγων και σαρκοφάγων δεινόσαυρων. Διαβάσαμε πως το αποτύπωμα της πατημασιάς ενός βροντόσαυρου είχε διάμετρο 1,2 x 0,9 μ. και κατασκευάσαμε ένα τέτοιο αποτύπωμα σε χαρτόνι. Συγκρίναμε το μέγεθος αυτό με το μέγεθος της δικής μας πατούσας. Μετρήσαμε πως μέσα στην πατημασιά του βροντόσαυρου χώρεσαν όρθια 10 παιδιά.

Κατόπιν, χωριστήκαμε σε δύο ομάδες και παίξαμε ένα παιχνίδι με δύο ρυθμικές αξίες: μισό για τους φυτοφάγους (τα παιδιά στον ήχο του ταμπουρίνου περπατούν αργά χρησιμοποιώντας χέρια και πόδια) και στο τέταρτο για τους σαρκοφάγους (περπατούν πιο γρήγορα, μόνο με τα πόδια). Ευρηματική ήταν η ιδέα του Χρήστου να γίνουμε δεινόσαυροι ταχύπτεροι και να προχωράμε ακόμα πιο γρήγορα (τρέχουμε στο όγδοο). (ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ: ΜΟΥΣΙΚΗ – ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ)

- Παίξαμε δεινοσαυρομαχίες σε ζευγάρια, καθώς και αγώνες δεινοσαύρων: ποιος θα φτάσει πρώτος στη φωλιά του να μαζέψει τα αυγά.
- Κρύψαμε πλαστικά αυγά στην αυλή του σχολείου μας και παίξαμε «το κυνήγι των κρυμμένων αυγών». Μετρήσαμε πόσα αυγά έχει βρει ο καθένας και τα συγκρίναμε.
- Κρύψαμε εικόνες με δεινοσαύρους σε διάφορα σημεία της τάξης. Χωριστήκαμε σε ομάδες όπου κάθε μια προσπάθησε να βρει όσες περισσότερες εικόνες μπορούσε. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα, αφού τις μέτρησε, παρουσίασε τις εικόνες που συνέλλεξε, δίνοντας κάποιες σχετικές πληροφορίες (όνομα δεινοσαύρου, αν ήταν φυτοφάγος ή σαρκοφάγος κ.τ.λ.).

(ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ - ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΓΛΩΣΣΑ - ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΖΛ: Πλαστικοποιήσαμε και κόψαμε εικόνες δεινοσαύρων δημιουργώντας αυτοσχέδια παζλ, για την υλοποίηση των οποίων χρειάστηκε να συνεργαστούν δύο ή και τρία παιδιά.

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ: Δημιουργήσαμε αυτοσχέδια παιχνίδια ντόμινο και memory δεινοσαύρων, τα οποία και έπαιζαν καθημερινά τα παιδιά, σε ομάδες των δύο.

ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΩΝ: Ομαδοποιήσαμε τους δεινόσαυρους, βάσει των διατροφικών τους συνηθειών, χρησιμοποιώντας ένα κόκκινο και ένα πράσινο στεφάνι. Τοποθετήσαμε φιγούρες σαρκοφάγων δεινοσαύρων στο κόκκινο και φυτοφάγων στο πράσινο. Μετρήσαμε ποιοι είναι οι περισσότεροι.
(ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ)

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

- Χρησιμοποιώντας ως πρώτο συνθετικό τα ονόματά μας και δεύτερο συνθετικό το όνομα ενός δεινόσαυρου δημιουργήσαμε νέες λέξεις: π.χ. Ελευθερόσαυρος (Ελευθερία + δεινόσαυρος).

- «Ποιος είναι ποιος, ο δεινόσαυρος αυτός» Δεινοσαυροαίνιγματα.
Τα παιδιά αφού παρατήρησαν 5 εικόνες με διαφορετικούς χαρακτηριστικούς δεινόσαυρους, επέλεξαν ένα φακέλακι με το αίνιγμα μέσα από μία γυάλα και αφού το διαβάζαμε, το αντιστοιχίζαν με τη σωστή εικόνα. Π.χ. «Κέρατα έχω τρία, μέτρησέ τα με το τρία. Τρώω χόρτο δροσερό, πράσινο, υγιεινό». Ποιος είμαι εγώ; {Τρικερατωψ}

- Παίξαμε με τη γαντόκουκλα πτεροδάκτυλο που έφερε ο Θοδωρής, τον ονομάσαμε Τεό ο πτεροδάκτυλος και με αφορμή διάφορες ερωτήσεις των παιδιών προς τον Τεό, συνθέσαμε τη δική του ιστορία.
(ΓΛΩΣΣΑ – ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ)

 Καθημερινά, το «Μουσείο δεινοσαύρων» της τάξης μας, αποτελούσε πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας των παιδιών τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο. Τα ποικίλα και ανανεώσιμα ερεθίσματα, ο σχεδόν καθημερινός εμπλουτισμός του μουσείου με καινούρια πράγματα προς εξερεύνηση, κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών, τα οποία οργάνωναν πια μόνα τους δραστηριότητες. Ενδεικτικά αναφέρω:

- Αυτοσχέδιες ιστορίες – μιμήσεις και δραματοποιήσεις (οικογένειες δεινοσαύρων, ορμητήριο και δεινοσαυρομαχίες με τις φιγούρες, ένας μετεωρίτης πέφτει στη γη).

- Ταξινομήσεις, μετρήσεις και ομαδοποιήσεις σε στεφάνια – σπιτάκια.
 - Συγκρίσεις των παιχνιδιών (φιγούρες), με εικόνες και αφίσες του μουσείου.
 - Αντιστοιχήσεις αβγών με δεινοσαύρους.
- (ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ)

Δ΄ ΦΑΣΗ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Με την ολοκλήρωση του σχεδίου εργασίας διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά ήταν σε θέση να αλληλεπιδράσουν, ώστε να είναι ικανά:

1. **Σε επίπεδο γνώσεων**: να κατονομάζουν δεινόσαυρους, να περιγράφουν γενικά χαρακτηριστικά τους, το περιβάλλον που ζούσαν καθώς και τα αίτια της εξαφάνισής τους. Να γνωρίζουν πληροφορίες για τους παλαιοντολόγους και την εργασία τους, καθώς και για τα μουσεία που εκτίθενται δεινόσαυροι.
2. **Σε επίπεδο δεξιοτήτων**: να χρησιμοποιούν ποικίλα υλικά και τρόπους, ώστε να οργανώνουν δραστηριότητες που να ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντά τους.
3. **Σε επίπεδο στάσεων**: να ερευνούν και να βρίσκουν λύσεις σε δραστηριότητες και προβληματισμούς με συμμετοχικό - συνεργατικό τρόπο. Να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και ευθύνες. Να αναζητούν καινούριες γνώσεις, να ρωτούν, να παρουσιάζουν πληροφορίες και γνώσεις, να συζητούν γι' αυτές, αλλά και να αξιολογούν τι τους άρεσε και τι όχι.

Τέλος, αποφασίσαμε να οργανώσουμε μια εκδήλωση στην οποία παρουσιάσαμε στους γονείς και φίλους τα αποτελέσματα της ενασχόλησής μας με το συγκεκριμένο θέμα:

- Έκθεση φωτογραφικού υλικού των δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν.
- Έκθεση με τις δημιουργίες των παιδιών (ζωγραφική και κατασκευές).
- Παρέλαση, με μουσική, φυτοφάγων και σαρκοφάγων δεινοσαύρων (ιδέα των παιδιών).
- Δραματοποίηση της εξαφάνισής τους από μετεωρίτη με συνοδεία μουσικής (ιδέα των παιδιών).
- Διαγωνισμοί παιχνιδιών.
- Δεινοσαυροφαγητό: κέικ και κορμός σοκολάτα σε σχήμα... δεινόσαυρου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην προσπάθειά μας να προωθήσουμε παιδοκεντρικά προγράμματα προσχολικής αγωγής με δράσεις που έχουν ως επίκεντρο τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς των παιδιών, δημιουργήσαμε ένα σχολικό κλίμα τέτοιο ώστε :

- ❖ Να ενισχύεται η ισότιμη επικοινωνιακή σχέση των μελών της ομάδας που αποβλέπει στη σύσφιξη των δεσμών της.
- ❖ Να προβάλλονται τα βιώματα των μελών της (ανάγκες, προβληματισμοί, ενδιαφέροντα) ώστε να επιλεγεί το κατάλληλο αντικείμενο ενασχόλησης.
- ❖ Να συμμετέχουν ενεργά οι μαθητές στη διαμόρφωση του μαθήματος (επιλογή περιεχομένων, σχεδιασμός δράσης, υλοποίηση και αξιολόγηση δραστηριοτήτων).

Η παραπάνω προσέγγιση αναφέρεται στη βιβλιογραφία ως Βιωματική - Επικοινωνιακή Μάθηση, γνωστή και ως μέθοδος Project, και στηρίζεται εκτός των άλλων σε δύο βασικές αρχές:

- ❖ Την καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης, ως ικανότητας του μαθητή να αντιμετωπίζει με επιτυχία προβληματικές καταστάσεις (απορίες) και να προσεγγίζει τη γνώση μέσα από δική του προσπάθεια, σε αντίθεση με την απλή προσφορά γνώσεων κατά την παραδοσιακή διδασκαλία.
- ❖ Την ομαδοκεντρική δράση, σύμφωνα με την οποία η ομάδα σύσσωμη δραστηριοποιείται και συνεργάζεται σε κοινά εγχειρήματα ή επιμερίζεται σε μικρές ομάδες, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις αναζητήσεις για το εκάστοτε θέμα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, νιώθουμε πραγματικά υπερήφανοι και ενθουσιασμένοι, όπως άλλωστε και τα παιδιά, γιατί μόνο θετικά πράγματα αποκομίσαμε από τη διαδικασία αυτή της προσέγγισης της μάθησης και διαπιστώσαμε τα εξής χαρακτηριστικά στη συμπεριφορά των παιδιών:

- ❖ Ανάπτυξη και δημιουργία ενός συναισθηματικού δεσμού μεταξύ των παιδιών, με κυρίαρχο το συναίσθημα της χαράς και του ενθουσιασμού.
- ❖ Έντονη διάθεση για συνεργασία με τους συμμαθητές τους και τις παιδαγωγούς.
- ❖ Την τάση των παιδιών να ανακοινώνουν και να συζητούν όλο και περισσότερο με τους γονείς τους για το τι ακριβώς έκαναν στο σχολείο, καθώς και να ζητούν τη βοήθειά τους για τη συγκέντρωση πληροφοριών.
- ❖ Την αλλαγή που επέφερε σε όλα τα παιδιά ο συγκεκριμένος τρόπος δουλειάς, ιδιαίτερα όμως σε παιδιά δειλά και εσωστρεφή. Γνωρίζοντας το

αντικείμενο της καθημερινής τους ενασχόλησης, έρχονταν στο σχολείο νιώθοντας μεγαλύτερη ηρεμία, σιγουριά και ασφάλεια.

- ❖ Ενισχύθηκε η αυτοεκτίμηση και η αυτοπεποίθηση των παιδιών.
- ❖ Οι συζητήσεις τους γίνονταν από απλοϊκές όλο και πιο ουσιαστικές. Προσπαθούσαν να τεκμηριώνουν τη γνώμη τους και να επιχειρηματολογούν όταν είχαν αντιρρήσεις.

Αδύνατα σημεία, για μας, δεν υπήρξαν για τη συγκεκριμένη πορεία μας, θα υπάρχουν, όμως, κυρίως για παιδαγωγούς που νιώθουν ασφάλεια μέσα στην τάξη μόνο με ένα καλά προετοιμασμένο πρόγραμμα σε θέματα οικεία και επαναλαμβανόμενα, άσχετα με το αν συμμετέχει ή όχι το παιδί στο σχεδιασμό τους.

Η βιωματική – επικοινωνιακή διδασκαλία δεν προσφέρει τη σιγουριά άλλων μεθόδων, αλλά τουλάχιστον προκαλεί συγκινήσεις, δημιουργεί καταστάσεις αναζήτησης, παραμερίζοντας την ανία, την πλήξη και τη ρουτίνα στην καθημερινότητα του σχολείου. Προσφέρει ευχάριστη ατμόσφαιρα, συνεχή ανανέωση στον παιδαγωγό, ανοίγει καινούριους δρόμους στα παιδιά που μαθαίνουν μέσα απ' την επικοινωνία, την αλληλεπίδραση και το παιχνίδι και γίνονται περισσότερο δημιουργικά και αυτόνομα άτομα.